

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 084 196/99-3413
Signatura: bh4fs201

Oblastní pracoviště č. 8
Okresní pracoviště Liberec

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Střední průmyslová škola textilní Liberec	
	Tyršova 1, 460 81 Liberec 5	
Identifikátor ředitelství:	600 010 643	IZO: 0000 082 155
Ředitelka školy:	Ing. Zuzana Piklová	
Zřizovatel:	MŠMT ČR, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 - Malá Strana	
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Liberec, Masarykova 18, 460 31 Liberec 1	
Termín inspekce:	17. - 19. února 1999	
Inspektoři:	Ing. Petr Kadlus, Mgr. Jarmila Jaškovová	
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání	
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Třídní knihy hospitovaných tříd M1, T1, O1.P, M2.A, M2.B, O2.P, 3.A, 4.A, 4.B, 4.C, rozvrh hodin, školní řád, organizační plán pro školní rok 1998/99, školní řád, vnitřní řád školy, dílenský řád, zahajovací výkaz pro školní rok 1998/99, schválené učební plány a osnovy vyučovaných oborů 31-28-6 (dle KKOV 31-41-M/004) textilní výroba a podnikatelství, 31-25-6/03(dle KKOV 31-43-M/001, 004,005) oděvnictví, 31-98-6 (dle KKOV 64-42-M/024), tematické plány hospitovaných předmětů, písemné práce a sešity žáků v hospitovaných třídách, hospitační záznamy, personální dokumentace pedagogických pracovníků školy.	

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

Základní údaje

Škola má dlouholetou tradici. V letošním roce oslaví 147 let trvání a je nejstarší odbornou školou tohoto typu ve střední Evropě.

V letošním školním roce studuje ve škole v 11 třídách celkem 286 žáků (v prvním ročníku ve třech, ve druhém ve čtyřech, ve třetím v jedné a ve čtvrtém ve třech třídách). Z tohoto počtu je 20 chlapců.

1. Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Areál školy tvoří základní budova, samostatný pavilon se čtyřmi dalšími učebnami, rozsáhlé dílny, vlastní tělocvična se saunou a tzv. respiriem, využívaným pro společenské a sportovní akce. Součástí areálu je i asfaltový kurt pro sportovní hry.

Hlavní budova je dobře funkčně řešena a počtem kmenových i odborných učeben poskytuje dostatečný prostor pro zajištění výuky stávajícího počtu žáků, jejichž stav byl ještě před několika léty téměř dvojnásobný. Rovněž technické zázemí nabízí dostatečné podmínky pro práci pedagogů i ostatních zaměstnanců školy. Výraznou měrou k tomu přispěly v posledních letech provedené úpravy a rekonstrukce (zejména půdní vestavba nových učeben a kabinetů). Světelné, klimatické i akustické podmínky jsou v celé budově dobré, s výjimkou tříd směřovaných do rušné křižovatky (hluk).

Výrazně horší jsou tyto podmínky ve čtyřech učebnách umístěných v přízemním pavilonu, který svou polohou, konstrukcí a použitými stavebními prvky neodpovídá požadavkům na školní budovu (nízké stropy, nedostatečné tepelně izolační a akustické vlastnosti stěn a příček, nedostatek denního světla v učebnách s okny směřovanými k blízké zdi a hluk ve třídách sousedících s přilehlým hřištěm).

Ve většině tříd je možné zastínění, přibližně v polovině z nich je umyvadlo s tekoucí vodou. Sociální zařízení byla v posledních letech přestavěna a jsou na velmi dobré úrovni. V době inspekce byly všechny prostory školy čisté, čemuž napomáhá i vhodné umístění šaten. Výzdoba společných prostor působí esteticky. Jsou v ní zastoupeny i práce žáků. Třídy působí spíše strohým dojmem - často bez květin, obrazů, nástěnek, názorných pomůcek.

V porovnání s jinými školami obdobného typu jsou podmínky pro kvalitní praktické vyučování ve školních dílnách po stránce vybavení, prostoru, ale i estetiky prostředí na velmi vysoké úrovni.

Vybavení školy pro výuku sledovaných předmětů jako celku je na solidní úrovni. Učitelé mají k dispozici dostatek kvalitní a udržované audiovizuální techniky, názorných pomůcek i dostatečný počet dobře vybavených odborných učeben. Učebnice řady odborných předmětů jsou však zastaralé a učitelé si musí potřebné učební texty vytvářet sami.

Výrazná je snaha vedení školy o zkvalitnění pracovního prostředí i o modernizaci dílen, což však naráží na nedostatek finančních prostředků (zejména náklady na vybavení moderními technologickými celky a měřicími aparaturami jsou velmi vysoké).

Hodnocení - nadprůměrná úroveň.

2. Hodnocení psychohygienických podmínek

Kvalita psychohygienických podmínek byla hodnocena z těchto hledisek: rozvrh vyučovacích hodin je sestaven v souladu s požadavky platné právní normy (začátky, konce a délka vyučování v jednotlivých dnech). Dělení tříd na skupiny je účelné a umožňuje individuální přístup vyučujících k žákům i dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Přestávky jsou rovněž stanoveny správně. Řazení předmětů v jednotlivých dnech a třídách je promyšlené a je zdařile respektována zásada střídání předmětů obtížnějších s méně obtížnými, odborných s všeobecně vzdělávacími. Je dbáno na střídání aktivit s převážně psychickým zatížením a aktivit s převažujícím zatížením fyzickým. Nejsou

vytvářeny neúměrně velké bloky, je patrná snaha o nezařazování profilových předmětů jako závěrečné páteční hodiny.

Z hlediska pracovního vytížení učitelů mají dva učitelé odborných předmětů značně nerovnoměrně rozvržen týdenní hodinový úvazek.

Pitný režim zajišťuje škola pomocí nápojového automatu s dostatečně pestrou nabídkou studených i teplých nápojů, včetně nízkokalorických (soda, čaj, horká voda).

Hodnocení - nadprůměrná úroveň.

3. Hodnocení personálních podmínek

V letošním školním roce zajišťuje výuku 28 interních a jeden externí pedagog. Dvě další učitelky jsou na mateřské dovolené. Učitelský sbor je vcelku stabilní. Od roku 1994 odešli tři učitelé odborných předmětů a se třemi byl rozvázán pracovní poměr pro nadbytečnost (z toho se dvěma dílenskými učiteli).

Z celkového počtu 232 hodin odborných předmětů týdně je 180 hodin (tj. 77,6 %) vyučováno plně kvalifikovanými učiteli (tzn. odborně i pedagogicky způsobilými pro daný typ a stupeň školy), z 221 hodin předmětů všeobecně vzdělávacích je plně kvalifikovaně vyučováno 210 hodin (tj. 95 %).

Hodnocení personálních podmínek sledovaných předmětů:

Český jazyk a občanská nauka jsou ve všech ročnících vyučovány učiteli s plnou kvalifikací.

Z jedenácti hospitovaných hodin teoretické výuky odborných předmětů povinného základu a předmětů profilujících bylo osm hodin vyučováno plně kvalifikovanými učiteli, jednu hodinu vedl učitel bez odborné a dvě hodiny učitelé bez odborné i pedagogické způsobilosti. Výpočetní technika je vyučována učiteli sice bez odborné způsobilosti, ale s dlouholetou praxí ve výuce tohoto předmětu, což se projevilo při hospitacích (viz bod 5). Z deseti učitelů, u kterých byla sledována výuka, mají pouze dva kratší (čtyřletou) pedagogickou praxí, všichni ostatní učí déle než deset let. Jeden z učitelů má pouze středoškolské vzdělání. Kromě jednoho jsou všichni starší čtyřiceti let. V důchodovém věku je jeden z nich a jeden učitel má uzavřenu pracovní smlouvu do 30. 6. 1999. Čtyři pětiny tvoří ženy.

Hodnocení personálních podmínek výuky sledovaných předmětů - průměrná úroveň.

4. Plnění učebních osnov

Porovnáním schválených učebních dokumentů s třídními knihami hospitovaných tříd a sešity žáků konstatuje ČŠI, že ve všech sledovaných předmětech jsou osnovy v letošním školním roce plněny. Učitelé mají osnovy rozpracovány do časových (tematických) plánů. Ty jsou schváleny ředitelkou školy, vedením školy průběžně sledovány a je vyhodnocováno jejich plnění.

Hodnocení - osnovy jsou ve sledovaných předmětech plněny.

5. Hodnocení z hlediska kvality vyučování

ČŠI provedla celkem 16 hospitací v 10 třídách, z toho pět ve všeobecně vzdělávacích předmětech, sedm v odborných předmětech povinného základu a čtyři v předmětech profilujících. Hodnocení hodin je uvedeno v tabulce 1, slovní vyjádření hodnotících stupňů v tabulce 2.

Tabulka 1: hodnocení hospitovaných hodin

Četnost výskytu hodnocení v předmětech:	Hodnotící stupeň							Celkem
	1	2	3	4	5	6	7	
a) všeobecně vzdělávacích	-	-	1x	3x	1x	-	-	5x
b) odborných	1x	-	2x	2x	1x	1x	-	7x
c) profilujících	1x	1x	-	1x	-	1x	-	4x
Celkem:	2x	1x	3x	6x	2x	2x	-	16x

Tabulka 2: slovní vyjádření hodnotících stupňů

Hodnotící stupeň	1	2	3	4	5	6	7
Slovní vyjádření úrovně výuky	vynikající	nadprůměrná	spíše nadprůměrná	průměrná	spíše podprůměrná	podprůměrná	naprosto nevyhovující
Upřesnění úrovně	zcela mimořádná	výrazná převaha pozitiv	dílčí pozitiva nad běžnou úroveň	pozitiva a negativa v rovnováze	slabá místa, nutná zvýšená pozornost	výrazně nevyhovující, silné nedostatky	nutné okamžité řešení

a) Všeobecně vzdělávací předměty:

Český jazyk

Hospitovány byly čtyři hodiny, dvě v prvním a dvě ve čtvrtém ročníku.

Literární i jazykové učivo bylo podáváno věcně správně. Zaměřeno bylo na znalost faktografie. Umělecké texty byly zařazeny jako ukázky, bez dalšího rozboru. V jedné hodině se podařilo dobře kladenými otázkami aktivizovat žáky ke spolupráci. V ostatních hodinách byli žáci převážně pasivními příjemci a zapisovateli informací. Mluvní projev učitelky byl poznamenán nevhodnou dikcí, během hodiny několikrát na hranici poslechové srozumitelnosti.

Zápisy v třídních knihách o probíraném učivu byly často nečitelné a nekonkrétní.

Občanská nauka

Hodina občanské výchovy ve druhém ročníku byla pojata jako výkladová. Probírané téma bylo podáváno věcně správně, s množstvím faktografických údajů. K objasnění cizích slov nebyl k dispozici slovník. Učivo bylo žákům diktováno, částečně i v celých větách, chyběla zpětná vazba. Aktivní účast žáků se omezila na dva připravené referáty, čtené z odborného článku a denního tisku.

b) Společné odborné předměty povinného základu:

Výpočetní technika

Výuka byla sledována ve dvou různých třídách druhého ročníku, vždy u jiného učitele.

V obou sledovaných hodinách pracoval každý žák na svém počítači. Projev vyučujících byl klidný, formulace precizní, s důrazem na používání odborné terminologie. Žáci sice nemají k dispozici učebnice, ale vyučující dbají na kvalitu jejich záznamů v sešitech po obsahové i formální stránce. Klasifikace žáků je dostatečně četná (více než 4x za pololetí), ale u jednoho vyučujícího je využíváno pouze stupně 2 a 3.

Vynikající hodina se vyznačovala pečlivou přípravou a promyšleným postupem. Učitel navazoval na předchozí probranou látku, postupoval od jednoduššího ke složitějšímu. Na základě dobře volených příkladů a individuálním přístupem žáky vhodně motivoval, aktivoval a dával jim zažít pocit úspěchu. Dostatečný prostor byl věnován fixaci nové látky i zpětnovazebnímu zjištění, do jaké hloubky si žáci nové poznatky osvojili. Vysoké efektivitě hodiny napomohly i očividně vžitě dobré návyky žáků při obsluze počítačů.

Menší efektivita hodiny ve druhé hospitované třídě byla dána zejména nedostatečným časem na procvičení jinak dobře a promyšleně vyložené nové látky. Žáci většinou pouze pasivně přijímali nové poznatky. Tempo a nároky se řídily podle nejslabších.

Odborné předměty povinného základu oboru oděvnictví:

Nauka o materiálu

Cíl hodiny (názvy typů oděvů) byl jasně stanoven a dodržen. Vyučující využívala při výkladu fotografií oděvů z módních časopisů, často uváděla příklady z praxe (skutečné oděvy však k dispozici nebyly žádné). Kladem byl její klidný, srozumitelný projev, využití metod problémového vyučování k aktivizaci žáků, úsměv a povzbuzující hodnocení v průběhu hodiny. Vyučující rovněž dbala na používání odborné terminologie, což vyžadovala i od žáků. Nedostatkem bylo aktivní zapojení jen některých z nich a nedodržení časové dotace hodiny.

Při hodnocení je využíván celý rozsah klasifikační stupnice, převažují lepší známky. Písemný projev žáků je velmi dobrý, poznámky do sešitů si žáci dělají samostatně.

Oděvní technologie

Hospitace proběhla ve čtvrtém ročníku.

Úvodnímu opakování zkoušením tří žáků byla věnována neúměrně dlouhá doba (32 min.). Ostatní žáci nebyli v jeho průběhu aktivizováni. Ve snaze pomoci zkoušeným vyučující příliš často zasahovala do jejich projevu. Klasifikace znalostí byla spíše motivační, známky korespondovaly s rozdíly ve znalostech zkoušených žáků.

Přednášené téma bylo podáno věcně správně. Vyučující použila vhodných názorných pomůcek, navazovala na předchozí látku, využívala mezipředmětových vztahů. Kladem byl její velmi dobrý slovní projev, výborná artikulace a důsledné používání odborné terminologie.

Nedostatečný čas byl věnován závěrečnému shrnutí a zhodnocení. Rovněž zpětnovazební ověření hloubky porozumění novým poznatkům nebylo provedeno.

Konstrukce a modelování oděvů

Hodina měla klasickou stavbu. Úvod byl věnován zkoušení dvou žákyň u tabule, bez zapojení ostatních. Klasifikace odpovídala znalostem.

Předchozí probraná látka byla doplněna výkladem, do kterého byly zapojeny všechny žákyňe vhodně volenými a jasně formulovanými otázkami.

Následovalo zadání souvislého příkladu (konstrukce dámské vesty). Žákyně pracovaly samostatně, učitelka kontrolovala jejich postup a individuálně jim pomáhala. Během hodiny panovala atmosféra důvěry a spolupráce.

Kladem je velmi dobrý, pěstovaný grafický projev žákyň, pozorovaný v sešitech i v pečlivě opravených samostatných pracích.

Strojnictví a automatizace v oděvním průmyslu

Přestože sledovaná hodina vykazovala beze sporu řadu pozitiv, převažující negativa měla za následek výrazné snížení její efektivity.

Ke kladům patřila dobrá pracovní atmosféra s velkým počtem žáků zapojených do výuky, sepětí učitele s praxí a jeho zaujetí pro obor.

Nedostatkem byla zejména nepromyšlená stavba hodiny s příliš velkým počtem cílů (písemný test, jeho okamžité vyhodnocení, výklad nové látky, exkurze v dílnách). Snaha o jejich naplnění vyústila v uspěchanou hodinu. Slovní projev vyučující byl příliš rychlý, hlasitý a nespisovný. Její nejasně formulované otázky vedly k nepřesným, převážně jednoslovným odpovědím žáků.

Přestože nebylo zařazeno shrnutí nových poznatků, jejich zhodnocení, ani zpětné ověření, jak žáci novou látku pochopili, byla časová dotace hodiny překročena.

Odborné předměty oborů textilní výroby:

Textilní materiály

Předmět patří mezi profilové. Náplní hodiny bylo laboratorní ověřování materiálového složení přízí. Žáci byli v úvodu vhodně motivováni, byl jasně stanoven postup i cíl práce.

Žáci pracovali naprosto samostatně, se zaujetím a bylo znát jejich dobré osvojení potřebných návyků a dovedností pro praxi. Vyučující jejich práci kontrolovala a hodnotila. Její velmi dobrý slovní projev a přátelský přístup pomáhal vytvářet atmosféru vzájemné důvěry a spolupráce. Žáci jsou cíleně vedeni k rozvoji logického myšlení, k pečlivosti a přesnosti.

Shlédnuté laboratorní protokoly byly pečlivě opraveny, klasifikace byla doplněna i slovním zdůvodněním.

Zkoušení textilií

Předmět patří mezi profilové, hospitace proběhla ve čtvrtém ročníku.

Hodina byla promyšlená a pečlivě připravená. Žákem přednesený referát o moderních zkušebních metodách měl velmi dobrou úroveň a svědčí o vedení žáků k práci s literaturou a informacemi. Svými dotazy prokazovali zájem i schopnost komunikace na dobré odborné úrovni.

Nová látka byla podávána jasně, srozumitelně, s přiměřeným tempem a dostatečnou náročností. Vyučující navazovala na předchozí poznatky z teorie i praxe, vhodně žáky motivovala a zapojovala do výuky. Použité názorné pomůcky byly zařazeny vhodně.

Provedené závěrečné shrnutí, zopakování i promyšlené zpětnovazební ověření hloubky porozumění nové látce svědčí o velmi dobrých pedagogických i odborných schopnostech učitele. Hodina byla vysoce efektivní.

Textilní technologie

Předmět patří mezi profilové. Hospitace proběhly ve dvou prvních ročnících, v různých oborech a u různých učitelů.

V lépe hodnocené hodině učitel použil názorné pomůcky, navazoval na předchozí látku, postupoval od jednoduššího ke složitějšímu, pracoval s učebnicí. Probraná látka byla ihned procvičována a fixována vhodně zvolenými příklady. Nedostatkem byla mírná kvalifikace během hospitace a malé zapojení žáků do výuky. Rovněž používání odborné terminologie nebylo důsledně vyžadováno. Srozumitelnost jinak věcně správného výkladu byla negativně ovlivněna nesprávnou artikulací vyučujícího.

Ve druhé hodině učitel velmi dobře pracoval s hlasem (artikulace, dikce). Jak bylo patrné ze sešitů žáků, svůj dobrý grafický projev vyžaduje i od nich. Frontální výklad nové látky s následným diktátem poznámek se ze strany žáků projevil pasivním přijímáním a lhostejnou atmosférou ve třídě. Pokud byli dotázáni, byl jejich mluvný projev nekvalitní. Fixace učiva, závěrečné opakování, shrnutí, zhodnocení ani zpětná vazba zařazeny nebyly.

Technologie přádelnictví

Profilový předmět, hospitováno ve čtvrtém ročníku, ve dvou po sobě jdoucích hodinách.

Obě hodiny byly pojaty jako opakovací. Kladem byl klidný projev vyučující.

Nedostatky spatřuje inspekce v nízké odborné úrovni, projevující se faktickými chybami žáků, které nebyly učitelkou opraveny, vyžadováním pouhého popisu jevů bez důrazu na příčinné souvislosti, použitím příkladů na úrovni druhého ročníku, kladením návodných otázek až po předřikávání začátků žádané odpovědi.

Hodnocení - spíše nadprůměrná úroveň.

6. Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Pozorované odborné znalosti, návyky a dovednosti žáků byly na solidní úrovni a dávají předpoklad jejich dobrého uplatnění v praktickém životě.

Ve všech ročnících a ve většině sledovaných předmětů žáci nezvládají dovednost výstižného souvislého vyjadřování. K této dovednosti nejsou systematicky vedeni.

V rámci inspekční návštěvy byla sledována i pololetní klasifikace. V českém jazyce ve třídách 4. A, O2 byla polovina žáků hodnocena dostatečnou a nedostatečnou, ve 4. B dvě třetiny, ve 3. A 13 žáků z celkového počtu 17. Hodnocení žáků v odborných předmětech je vyrovnanější a využívá plný rozsah klasifikační stupnice.

Hodnocení s ohledem na zaměření školy - spíše nadprůměrná úroveň.

ZÁVĚRY

Škola je svým materiálně-technickým i personálním vybavením schopna kvalitně naplňovat cíle schváleného vzdělávacího programu. Úroveň výuky ve sledovaných předmětech jako celku dává dobrý předpoklad k úspěšnému uplatnění absolventů školy v praktickém životě.

razítko ano

Podpisy inspektorů: vedoucí týmu Kadlus Petr v.r.

členové týmu Jarmila Jaškovová v.r.

V Liberci dne: 30. března 1999

Inspekční zprávu jsem převzala dne 6. dubna 1999

razítko ano

Podpis ředitelky školy Piklová v.r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: MŠMT ČR	19. 4. 1999	084 242 / 99 - 3413
Školský úřad: Liberec	20. 4. 1999	084 243 / 99 - 3413

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
		bez připomínek